

Cazul de plagiat a lui Dan Brown

Prin prezenta lucrare se va analiza și evalua cunoscutul caz de plagiat al *Codului lui Da Vinci* de către autorul Dan Brown. Se vor prezenta aspectele morale, etice și științifice ale întregului proces, cât și o privire detaliată asupra consecințelor suferite de acesta și felul în care s-a concretizat în final. Pentru o mai bună perspectivă asupra subiectului, se va prezenta succint plagiatul și ce presupune acesta, urmând apoi prezentarea punctuală a cazului dat.

Conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, verbul *a plagia* presupune însușirea proprietății intelectuale a unei persoane, prezentând lucrarea/pasajul ca fiind original. Astfel, studiul unui caz de plagiat al unei persoane poate fi redus la simpla investigație a lucrării propriu zise în raport cu sursa sau sursele de proveniență nespecificate care se aseamănă la diferite nivele de comparație cu referință stabilită.

Încălcarea principiului loialității și proprietății intelectuale și lipsa de responsabilitate privind datoria față de deținătorii anumitor idei, cuvinte, scheme sau proiecte este principala greșeală morală care are loc în furtul intenționat al acestora. Lipsa de respect față de autorii reali reflectă o lipsă de self-respect și principii morale ale celor vinovați de furt. Deși în mediul academic, de cele mai multe ori, furtul intelectual nu are loc cu daune materiale, se poate pune pe același piedestal al balanței cu privarea de un bun material al unui proprietar în lipsa unui acord deliberat al acestuia. Principiul este exact același, însă tipul daunelor cauzate diferă de la caz la caz.

Secolul 21 presupune o istorie a umanității de mii de ani, în care scrisul și înregistrarea datelor descoperite de generații anterioare nu mai este o problemă cu care se confruntau strămoșii noștri acum sute, poate chiar mii de ani. Accesul la informație este mult mai ușor, iar furtul neintenționat sau așa zisele descoperiri repetate în diferite colțuri ale lumii, nu mai reprezintă o scuză pentru cazurile de plagiat din ziua de azi. Fie că vorbim de autori care încă mai sunt în viață și își pot apăra în persoană proprietatea intelectuală, fie că vorbim de autori care nu mai sunt printre noi, există sisteme bine reglementate care pot conduce o astfel de anchetă cu succes și în lipsa autorului sau autorilor originali.

Privind dintr-o altă perspectivă și făcând referință la modul de desfășurare al lucrurilor în prezent, când vorbim despre o bună parte dintre lucrările din mediul academic, nu se mai poate pune problema unor descoperiri de informație complet nouă, care nu există deja decât în foarte puține cazuri, depinzând de la un domeniu la altul. Totuși, plagiatul poate fi evitat cu succes și în astfel de cazuri prin atașarea unei anexe cu bibliografia utilizată, citând corect, menționând titlul publicației, autorul/autorii, anul, editura sau site-ul și explicit fiecare referință care a fost utilizată în redactarea lucrării propriu-zise prin note de subsol. Astfel, programele utilizate în evaluarea procentului de plagiat pot exclude informația care nu aparține autorului, nefiind considerată însușită atât timp cât creditul și meritele autorilor de la care s-a inspirat sau prin care își susține lucrarea, au fost date și menționate în aceasta. Aplicațiile utilizate în ziua de azi folosesc algoritmi de inteligență artificială avansați, care

pot detecta diferitele nivele de plagiat, deoarece când vorbim de cazuri de plagiat nu vorbim doar de cazul clasic, în care informația este însușită cuvânt cu cuvânt sau ușor reformulată, ci vorbim de cazuri de plagiat la nivel de conținut, idee, esență, structură etc. O lucrare poate fi evaluată privind nivelul de plagiat din mai multe unghiuri de comparație.

Codul lui Da Vinci scris de Dan Brown este o carte care își pune personajele principale la încercare. Acestea trebuie să descifreze diferite ghicitori privind domeniile artei sau arhitecturii și să dezbată diferite dogme religioase nefondate pentru a desluși o crimă comisă și a-și salva viață. Cartea poate fi încadrată în tipologia thrillerelor, fiind recunoscută datorită faptului că a iscat numeroase controverse de-a lungul timpului, împărțindu-și cititorii în mai multe tabere pro și contra ideologiilor pe care aceasta la abordează.

Lucrarea *The Holy Blood and The Holy Grail* aflata sub semnătura autorilor Michael Baigent și Richard Leigh, a fost publicată în anul 1982. Ulterior aceștia vor deveni și susținătorii acuzațiilor de plagiat aduse lui Dan Brown pentru încălcarea drepturilor de autor privind lucrarea de față. Acuzațiile sunt construite plecând de la tema căutării potirului folosit de Isus Hristos la Cina cea de Taină, în ciuda faptului că această legendă circulă încă din lumea medievală când foarte mulți împătimiți ai istoriei noastre și-au exprimat ipotezele și studiile privind locul în care ar putea fi ascuns Sfântul Graal. Analizând îndeaproape povestea prezentată în *Codul lui Da Vinci* se poate spune că povestea Sfântului Graal și disputa dintre liniile de sânge ale urmașilor lui Hristos este comună cu *The Holy Blood and The Holy Grail*. Chiar unul dintre personajele lui Dan Brown, Sir Leigh Teabing, are numele născut dintr-o anagramă a numelor Michael Baigent și Richard Leigh.

Ajunși în fața justiției, curtea a fost nevoită să analizeze cazul din cât mai multe perspective și să aplice principiile juridice existente pentru stabilirea unui verdict și soluționarea faptelor date. Cei 2 autori și-au manifestat cererea dreptului de autor asupra *The Holy Blood and The Holy Grail*, susținând că Brown a plagiat la nivel ideologic, prin anumite secvențe de înșiruire ale faptelor și liniilor genealogice. Așadar nu a existat o copie propriu-zisă prin text, ci doar în substanță a operei cu pricina.

Contraargumentul adus celor doi acuzatori a fost însuși conceptul misterios al subiectului de-a lungul timpului, faptele istorice fiind o sursă comună și accesibilă tuturor și neprotejată de drepturile de autor. Fiind un subiect foarte atrăgător pentru mulți istorici sau autori de ficțiune, acesta a fost tratat de-a lungul timpului din perspective diferite însă păstrându-și esența așa cum este cazul și cărții lui Brown. În plus, se specifică faptul că *The Holy Blood and The Holy Grail* este o carte istorică, având marea majoritate a faptelor istorice deci fiind prin deducție lipsite de drepturi de autor. Astfel, Baigent și Leigh și-au bazat cazul pe substanță, nu pe produsul finit al lui Brown. Nu întreaga carte a fost trecută drept lucrare plagiată, ci ideologia prezentată în unele capitole ale acesteia.

Acest caz subliniază, de asemenea, un alt paradox existent în lumea operelor literare, manifestat prin diferite scandaluri și procese de-a lungul timpului. O operă care prezintă

evenimente istorice poate intra în posesia unor drepturi de autor, fiind protejată de acestea, iar creatorii se vor putea baza pe acestea, însă nimeni nu își poate însuși munca originală.

Pe baza celor menționate anterior, judecătorii au decis faptul că *The Holy Blood and The Holy Grail* a reprezentat doar o sursă de documentare a autorului pentru *Codul lui Da Vinci*, cum de altfel nu poate fi trecută doar ca singura sursă de inspirație reală a acestuia. Astfel, judecătorii lui Baigent și Leigh au pierdut cazul, deși ulterior au existat alte precedente în alte domenii cum ar fi științele, care au câștigat cazuri asemănătoare.

În concluzie, deși plagiatul poate fi discutat și dezbătut în funcție de natura domeniului de referință și al regulilor acestora, plagiatul de orice fel este considerat ca fiind lipsit de etică și poate avea consecințe grave asupra celor care îl săvârșesc. În plus, poate păta imaginea instituției sub tutela căreia a fost săvârșit și poate duce la anularea diplomelor și anilor de muncă ale celor responsabili.

Bibliografie:

- [1] Oxford Students, *Plagiarism*. [Accesați aici](#). Ultima accesare 4 Ianuarie 2023.
- [2] Dexonline, definiția cuvântului *plagiat*. [Accesați aici](#). Ultima accesare 4 Ianuarie 2023
- [3] WIPO Magazine, *Copyright in the Courts: The Da Vinci Code*, June 2006. [Accesați aici](#). Ultima accesare 4 Ianuarie 2023.
- [4] ThoughtCo, *'The Da Vinci Code' by Dan Brown: Book Review*, Erin Collazo Miller, Jan 2020. [Accesați aici](#). Ultima accesare 4 Ianuarie 2023